

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет фінансів

Кафедра фінансів

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Форма навчання: денна

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Планування доходів місцевого бюджету та його вдосконалення
(на прикладі бюджету Кагарлицького району Київської області)»

студента Бусленка Віктора Валерійовича

(підпис)

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Сущенко О.М.

(підпис)

**Магістерська дипломна робота допущена до захисту в
Екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти**

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

В. Федосов

(підпис)

Київ 2019

Зміст

Вступ	3
Розділ 1 Теоретичні основи планування доходів бюджету на місцевому рівні	6
1.1 Сутність процесу планування доходів місцевих бюджетів	6
1.2 Інформаційне забезпечення процесу планування доходів місцевих бюджетів	17
1.3 Аналіз наукових робіт, присвячених проблематиці планування доходів місцевих бюджетів	27
Розділ 2 Особливості планування дохідної частини місцевих бюджетів (на прикладі бюджету Кагарлицького району Київської області).....	34
2.1 Структура та розподіл повноважень у відділі планування доходів управління фінансів Кагарлицької райдержадміністрації.....	34
2.2 Аналіз структури доходів бюджету Кагарлицького району за 2013-2018 роки ...	39
2.3 Оцінка результативності планування доходів Кагарлицького районного бюджету за 2013-2017 роки	55
Розділ 3 Напрями вдосконалення системи планування дохідної частини місцевих бюджетів.....	71
3.1 Зарубіжний досвід планування доходів місцевих бюджетів та можливості його апробації в Україні.....	71
3.2 Проблеми планування доходів місцевих бюджетів (на прикладі бюджету Кагарлицького району Київської області)	80
3.3 Управлінські рішення спрямовані на покращення ефективності планування доходів місцевих бюджетів	86
Висновки	94
Список використаної літератури	99

Вступ

Актуальність теми. Станом на сьогодні в Україні виникає необхідність планування в будь-якій сфері діяльності суб'єктів господарювання. Процес планування доходів є складним та непередбачуваним явищем, яке дозволяє уявити собі картину майбутнього. У реаліях вітчизняної економіки процес планування скоріше нагадує гру в рулетку, де зовнішнє середовище діяльності зазнає кардинальних та непередбачуваних змін. Проте, розробка ефективних механізмів планування державного та місцевих бюджетів має на меті вирішення проблем майбутнього та забезпечити максимальне наповнення дохідної частини бюджетів.

Ще декілька років тому, процес планування в Україні мав короткостроковий вигляд (до 1 року) та формально мав вигляд складання бюджету на наступний рік. Починаючи з 2016 року розпочинається поступовий перехід до середньострокового планування, яке згодом має трансформуватись на довгострокове. Зокрема, у 2017 році Міністерством фінансів України було представлено Бюджетну резолюції на 2018-2020 роки. Даний документ запустив в роботу середньострокове бюджетне планування.

У процесі здійснення планування значна увага має приділятися джерелам формування фінансових ресурсів, на підставі яких наповнюється дохідна частина місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів мають втілювати економічну самостійність місцевих органів влади та сприяти розвитку адміністративно-територіальної одиниці.

Планування доходів місцевих бюджетів неможливе без врахування макроекономічних прогнозів центральних органів державної влади та плану розвитку відповідних територій, затверджених відповідними органами влади.

Рівень самостійності місцевих бюджетів характеризує частка доходів даних бюджетів у Зведеному бюджеті України. Узагалі, система доходів місцевих бюджетів являє собою сукупність усіх видів доходів місцевих бюджетів, що формуються різними методами і є взаємопов'язаними між собою.

У чинному законодавстві самостійність місцевих бюджетів гарантується власними та закріпленими за ними на стабільній основі частками

загальнодержавних доходів та правом самостійно визначати напрямки використання коштів. Проте, основну частку в доходах місцевих бюджетів займають міжбюджетні трансферти (близько 65-70% від всіх доходів). Дана тенденція свідчить про неможливість забезпечити соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць за рахунок власних надходжень.

Таким чином, планування доходів місцевих бюджетів потребує подальшого вивчення, яке повинно бути спрямоване на збалансування державних, регіональних та місцевих інтересів, зростання самостійності місцевих бюджетів та пошуку нових джерел надходжень до місцевих бюджетів. Тому дослідження проблеми ефективного планування доходів місцевих бюджетів є актуальною темою на сьогодні і має на меті покращити рівень добробуту населення кожної адміністративно-територіальної одиниці України.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської дипломної роботи є дослідження теоретичних основ та практичних особливостей планування доходів місцевих бюджетів (на прикладі бюджету Кагарлицького району Київської області), виявлення проблем та розробка рекомендацій, управлінських рішень, спрямованих на їх вирішення. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати наступні завдання:

- здійснити оцінку теоретичних основ планування доходів місцевих бюджетів;
- здійснити аналіз наукових робіт вчених присвячених проблематиці планування доходів місцевих бюджетів та окреслити їх значення для бюджетного процесу на місцевому рівні;
- визначити зміст та методологію планування доходів місцевих бюджетів шляхом аналізу інформаційного забезпечення даного процесу на прикладі бюджету Кагарлицького району Київської області;
- здійснити аналіз діяльності органу місцевого фінансового управління щодо порядку планування доходів місцевого бюджету на прикладі Кагарлицького району Київської області;

- проаналізувати структуру доходів Кагарлицького районного бюджету за 2013-2018 роки та оцінити ефективність бюджетного планування;
- розробити управлінські рішення щодо вдосконалення процесу планування доходів до місцевих бюджетів на прикладі Кагарлицького району Київської області.

Об'єктом дослідження є сукупність економічних відносин, пов'язаних з плануванням дохідної частини місцевих бюджетів.

Предмет дослідження – особливості планування доходів Кагарлицького районного бюджету Київської області.

Методи дослідження. Методологічну основу магістерської дипломної роботи формує діалектичний підхід до визначення процесу планування доходів місцевих бюджетів в Україні. У процесі дослідження застосовано: метод наукових абстракцій, прийоми індукції та дедукції – при узагальненні теоретичних підходів до визначення планування доходів місцевих бюджетів; економіко-статистичні методи застосовано у процесі моніторингу структури доходів та дослідженні ефективності планування доходів до Кагарлицького районного бюджету Київської області; економіко-математичне моделювання використано для здійснення прогнозу надходжень до бюджету Кагарлицького району Київської області на наступний рік та формування рекомендацій щодо удосконалення процесу планування дохідної частини бюджету.

Статистичну та фактологічну основу дослідження становлять: законодавчі та нормативні акти з питань планування доходів місцевих бюджетів та оподаткування; звітні дані Міністерства фінансів України та Державної казначейської служби України; матеріали Державної служби статистики України, а також матеріали управління фінансів Кагарлицької районної державної адміністрації.

Список використаної літератури

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // 2018 – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Закон України "Про державний бюджет на 2018 рік" [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>.
4. Постанова КМУ "Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів" [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF>.
5. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2010 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147453>.
6. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2011 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147449>.
7. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2012 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=185635>.
8. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2013 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=212666>.
9. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2014 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=257806>.
10. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2015 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=311513>.

11. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>.

12. Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=400657>.

13. Рішення 37 сесії районної ради VI скликання "Про затвердження звіту про виконання районного бюджету Кагарлицького району за 2013 рік" [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_37.htm.

14. Рішення 46 сесії Кагарлицької районної ради VI скликання "Про затвердження звіту про виконання районного бюджету Кагарлицького району за 2014 рік" [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_46.htm.

15. Рішення 8 сесії Кагарлицької районної ради VII скликання "Про затвердження звіту про виконання районного бюджету Кагарлицького району за 2015 рік" [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_8_VII.htm.

16. Рішення 20 сесії Кагарлицької районної ради VII скликання "Про затвердження звіту про виконання районного бюджету Кагарлицького району за 2016 рік" [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_20_VII.htm.

17. Рішення 30 сесії Кагарлицької районної ради VII скликання "Про затвердження звіту про виконання районного бюджету Кагарлицького району за 2017 рік" [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_30_VII.htm

18. Рішення 29 сесії Кагарлицької районної ради VII скликання "Про районних бюджет Кагарлицького району на 2018 рік" [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kagrada.com.ua/risheny_29_VII.htm.

19. Азаров М. Я. Державна фінансова політика та прогнозування доходів бюджету України / М. Я. Азаров, Ф. О. Ярошенко, Т. І. Єфименко. – Київ: НДФІ, 2004. – 712 с.
20. Бабич Т.С. Макрофінансове бюджетування: навч. посіб. / Т.С. Бабич, Т.В. Жибер; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Федосова. – К.: КНЕУ, 2011. – 311 с.
21. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – К. : Атіка, 2002. – 151 с.
22. Буковинський С. А. Удосконалення вирівнювання фінансового забезпечення територіальних громад / С. А. Буковинський // Фінанси України. – 1999. – № 5. – С. 80 – 84.
23. Буряченко А.Є. Нові підходи до формування структури фінансів місцевого самоврядування / Фінанси, облік і аудит: Зб. наук. праць. – Вип.30. – К.: КНЕУ, 2017. – С. 45-54.
24. Буряченко А. Є. Проблемні питання розробки й упровадження фінансової політики на місцевому рівні / А. Є. Буряченко // Ринок цінних паперів в Україні. – 2008. - № 7-8. – С.3-9.
25. Буряченко А. Є. Реформа управління публічними фінансами Словацької республіки: дохідна частина / А. Є. Буряченко, П. В. Логвінов // Вчені записки : зб. наук. пр. / Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. унт ім. Вадима Гетьмана» ; [редкол.: А. Ф. Павленко (відп. ред.) та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2014. – Вип. 16. – С. 212–217.
26. Буряченко А.Є., Функціональна децентралізація та вдосконалення системи бюджетних відносин / Фінанси України. – 2014. –№ 2 – С. 17-27.
27. Василик О. Д. Бюджетна система України : підруч. / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 544 с.
28. Волохова І.С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні [Монографія] / І.С. Волохова. – Одеса: Атлант, 2014. – 462 с.

29. Гапонюк М.А Місцеві фінанси: навч.-метод. посібник для самот. вивч. дисц. / М. А. Гапонюк, В. П. Яцюта, А. Є. Буряченко, А. А. Славкова. – К.: КНЕУ, 2002. – 184 с.
30. Гризоглазов Д. В. Перспективи розвитку місцевого самоврядування в контексті фінансової децентралізації / Гризоглазов Д. В. // Фінансова децентралізація та сталий розвиток : зб. матеріалів II міжнар. наук.- практ. семінару студентів і молодих вчених, Київ, 23–24 берез. 2017 р. / ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Д. Г. Лук'яненко (голова) [та ін.]. – Київ : Аграр Медіа, 2017. – С. 13–14
31. Дем'янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України : монограф. / В. Г. Дем'янишин. – Тернопіль : ТНЕУ, 2008. – 496 с.
32. Жибер Т. В. Бюджетна термінологія як основа організації бюджетного процесу / Т. В. Жибер // Фінанси, облік і аудит: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ; [відпов. ред. А. М. Мороз]. – Київ : КНЕУ, 2004. – Вип. 4. – С. 79–85.
33. Жибер Т.В. Удосконалення процесу бюджетування в Україні // Фінанси України. – 2009. - № 8. – С. 76-81
34. Карлін М. І. Державні фінанси в транзитивній економіці / М. І. Карлін, Л. М. Горбач, Л. Я. Новосад. – Київ: Кондор, 2003. – 220 с.
35. Кириленко О. П. Місцеві фінанси : навч. посіб. / О. П. Кириленко. – Тернопіль : Астон, 2004. – 192 с.
36. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) / О. П. Кириленко.– К. : НІОС, 2000. – 384 с.
37. Клець Л. Є. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. / Л. Є. Клець. – К. : Центр уч. літ., 2007. – 640 с.
38. Коломієць Г. Б. Оптимізація планування доходів бюджетів місцевого самоврядування / Г. Б. Коломієць // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана" ; відп. ред. А. М. Мороз. – К. : КНЕУ, 2008. – Вип. № 11. – С. 82-88.

39. Кондратюк С. Я. Бюджетні правила в контексті децентралізації бюджетної системи / С. Я. Кондратюк // Ринкові, державні та корпоративні структури в умовах глобальних трансформацій : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Одеса, 25–27 верес. 2014 р.) / відп. за вип. О. В. Горняк; І. А. Ломачинська; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. – Одеса : Гельветика, 2014. – С.122–125.

40. Кондратюк С. Я. Бюджетна система [Електронний ресурс] : практикум : навч. посіб. / С. Я. Кондратюк, Т. В. Жибер, Г. Б. Коломієць, Є. О. Малік [та ін.] ; наук. ред. В. М. Федосов ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2015. – 454 с. – Назва з титул. екрану.

41. Кондратюк С.Я. Оцінка якості бюджетного процесу в Україні та шляхи її підвищення / Кондратюк С.Я., Панченко М.В. // ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – Київ. – 2014. – 12 с.

42. Кондусова Л.Ф. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету: монографія / Л. Ф. Кондусова, І. І. Нескорородева, І. І. Алексеєнко та ін. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 289 с.

43. Котіна Г. М. До питання про прогнозування та планування податкових надходжень / Г. М. Котіна // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана"; відп. ред. А. М. Мороз. – К. : КНЕУ, 2009. – Вип. № 14. – С. 101-110

44. Кравченко В. І. Фінанси місцевого самоврядування країни: проблеми становлення (1989–2001) / В. І. Кравченко. – К. : Вид-во „КМ Akademia”, 2001. – 460 с.

45. Кульчицький М. І. Місцеві бюджети і механізм їх формування / М. І. Кульчицький // Фінанси України. – 2001. – № 9.– С. 98 – 104.

46. Надал С. В. Доходи місцевих бюджетів у контексті децентралізації в Україні [Електронний ресурс] / С. В. Надал, Н. Я. Спасів // Вісник ТНЕУ. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2016_2_11.

47. Опарін В.М. Бюджетна система: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В.М. Опарін, В.І. Малько, С.Я. Кондратюк. – К.: КНЕУ, 2004. –с. 107
48. Опарін В. М. Бюджетна система України: тренінг-курс : навч. посіб. / [В. М. Опарін, С. Я. Кондратюк, Є. О. Малік та ін.] ; за ред. В. М. Опаріна. – Київ : ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. – 392 с.
49. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія) : навч. посіб. / В. М. Опарін. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
50. Паєнтко Т. В. Реалії і перспективи формування доходів місцевих бюджетів в Україні / Т. В. Паєнтко // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 20. – С. 6–9.
51. Паєнтко Т.В. , Проскура К.П. Сутність і принципи бюджетування податків / Бізнесінформ. – №11. – 2016. – С. 300-304.
52. Панкевич Л. В. Бюджетний менеджмент / Л. В. Панкевич, М. А. Зварич, П. Я. Могиляк. – Київ: Знання, 2006. – 293 с.
53. Письменний В. В. Планування надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / В. В. Письменний // Вісник ТНЕУ. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2016_2_9.
54. Підхомний О. М. Проблеми забезпечення та шляхи збільшення доходів місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / О. М. Підхомний, О. Ю. Журба // Молодий вчений. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/224.pdf>.
55. Романенко О.Р. Фінанси: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. – 2-ге вид., перероб. і доп. / О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн, А. А. Славкова. – К.: КНЕУ, 2003. – 387 с.
56. Сивульська Н. М. Реформа децентралізації: об'єднання територіальних громад – крок до фінансової самостійності / Н. М. Сивульська // Фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України в сучасних умовах : зб. наук. матеріалів Всеукр.наук.-практ. конф., 15 квіт. 2016 р. / М-во освіти і науки України,

ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», каф. фінансів, каф. фін. ринків. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2016. – С. 76–78

57. Сивульська Н. М. Реформа децентралізації в Україні: зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування / Сивульська Н. М. // Фінансова децентралізація та сталий розвиток : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. семінару студентів і молодих вчених, Київ, 23–24 берез. 2017 р. / ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Д. Г. Лук'яненко (голова) [та ін.]. – Київ : Аграр Медіа, 2017. – С. 63–64.

58. Старостенко Г. Г. Бюджетна система : навч. посіб. / Г. Г. Старостенко, Ю. В. Булгаков. – К. : Центр навч. літ., 2006. – 240 с.

59. Табінський В. А. Формування доходів місцевих бюджетів в умовах фіскальної децентралізації [Електронний ресурс] / В. А. Табінський, Є. О. Колеснік, І. С. Сіліна // Молодий вчений. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12/215.pdf>.

60. Федосов В.М. Бюджетний менеджмент : підручник / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [В. Федосов, В. М. Опарін, Л. Сафонова та ін.] ; ред. В. М. Федосов. – Київ : КНЕУ, 2004. – 864 с.

61. Федосов В.М. Бюджетний менеджмент: практикум : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [В. Федосов, С. Кондратюк, Л. Сафонова та ін.] ; ред. В. М. Федосов. – Київ : КНЕУ, 2005. – 420 с. – (До 100-річчя Київського національного економічного університету).

62. Чеберяко О. В. Вплив фінансової децентралізації на формування доходів місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / О. В. Чеберяко, О. О. Рябоконт // Економічний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди". – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/v/vpliv-finansovoyi-detsentralizatsiyi-na-formuvannya-dohodiv-mistsevih-byudzhetiv>.

63. Юрій С. І. Бюджетна система України : навч. посіб. / С. І. Юрій, Й. М. Бескид. – К., 2000. – 400 с.

64. Юрій С. І. Казначейська система : підруч. / С. І. Юрій, В. І. Стоян, О. С. Даневич. – [2-ге вид., змін. й доп.]. – Тернопіль : Карт-Бланш, 2006. – 818 с.

65. Юрій С. І. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрій, В. М. Федосов. – Київ: Знання, 2008. – 611 с.

66. Яфінович О. Б. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини: досвід європейських країн та проблеми України [Електронний ресурс] / О. Б. Яфінович // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/10/167_15.pdf.

67. Abdullahi A. M. Challenges of Mogadishu Local Government Revenue [Електронний ресурс] / Ali Mohamed Abdullahi // Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 83. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/hss-17/25873446>.

68. Buryachenko A. Imperatives of the financial base of local governments / Buriachenko A. // Фінансова децентралізація та сталий розвиток : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. семінару студентів і молодих вчених, Київ, 23–24 берез. 2017 р. / ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Д. Г. Лук'яненко (голова) [та ін.]. – Київ : Аграр Медіа, 2017. – С. 81–82.

69. Buryachenko A. Financial mission of local authorities. Modern trends in scientific thought development / A. Buryachenko : materials digest of the 2-nd International Scientific Conference ; January 31 – February 14 ; 2011 ; Kiev ; London. — Economic science / All-Ukraine Academic Union of specialist for professional assessment of scientific research and pedagogical activity ; Organizing Committee : B. Zhithigor (chairman), L. Kypreichyk, A. Tim, G. Georgiou, S. Serdechny, L. Staker. — Odessa : InPress, 2011.

70. Buryachenko A. Financial support utilities in Ukraine / A. Buryachenko // Фінансова та банківська криза в Китаї та Україні : матеріали круглого столу ; 16-17 черв. 2009 р. — К. : КНЕУ, 2009. — Р. 47–52.

71. Herlitz U. Samhällsbygge med lokal ekonomiska finansieringsalterantiv [Електронний ресурс] / Ulla Herlitz // Lokal ekonomi för hållbar tillväxt – Режим доступу до ресурсу:

https://www.hellasverige.se/fileadmin/user_upload/HSSL_Kansli/Vad_vi_goer/ekonomi/Lokal_ekonomi.pdf#page=16.

72. Lessons learned from budget reforms in Slovakia, prepared by Jan Marusinec – Режим доступа: <http://publicfinance.undp.sk/en/show/D3896E5C-F203-1EE9-BF535DAA9B32459F>

73. Program Budgeting Modernizing Management for Hungarian Local Governments, training manual. – Режим доступа: <http://www.urban.org/pdf/prog-budget.pdf>

74. Scherf W. Die kommunalen Finanzen in Deutschland [Электронный ресурс] / Wolfgang Scherf // Kommunalpolitik in den deutschen Ländern – Режим доступа до ресурсу: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-531-92034-4_19.

75. Sedmihradská Lucie, Klazar Stanislav. Paper «public budgeting in the Czech Republic», University of Economics Prague – [Режим доступа]: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN022181.pdf>.

76. Svetkovska Miriama. Slovakia, an outstanding example in public finance management reform. Paper to be presented at the DRUID-DIME Academy Winter 2010 PhD Conference on Comwell Rebild Bakker, Aalborg, Denmark, January 21-23, 2010. Режим доступа: <http://www2.druid.dk/conferences/viewpaper.php?id=500744&cf=44>.